

พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกาญจนบุรี

อิทธิพล จรัสโอฬาร*

บทคัดย่อ

การศึกษาพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกาญจนบุรี จำนวน ๓๔๖ คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน, การทดสอบที, การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้ามาสมการ. การศึกษาพบว่าแรงสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง, ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก. พฤติกรรมป้องกันการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา, ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของบุคคลในครอบครัวพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕. โดยแรงสนับสนุนทางสังคม และความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาได้ร้อยละ ๑๑.๓ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕.

คำสำคัญ: พฤติกรรมป้องกันการดื่ม, ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง, แรงสนับสนุนทางสังคม

Abstract

Self-protective Behaviors against Drinking Alcohol among Students in Kanchanaburi Technical College Itthipon Jaras-Olan*

*Thongphapoom Hospital, Kanchanaburi Province

Protective behaviors against alcohol drinking were studied in 346 students in Kanchanaburi Technical College; the studied group was recruited by stratified random sampling technique. Information was collected by constructed questionnaires and the data were analyzed by means of percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA and stepwise multiple regression analysis. The findings were as follows: social support and protective behaviors against alcohol drinking were at a moderate level. Self-esteem and self-awareness concerning the drinking of alcohol were at a high level. Protective behaviors against drinking alcohol among students with different educational level, grade point average and alcohol-drinking behavior in their family were significantly different at the statistical level of 0.05. Social support and self-awareness about drinking alcohol could predict the protective behaviors against drinking alcohol among students in 11.3 percent of the cases, with the statistically significant level being 0.05.

Key words: ethyl alcohol, protective behaviors against drinking alcohol, self-esteem, self-awareness, social support

*โรงพยาบาลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ภูมิหลังและเหตุผล

จากการสำรวจขององค์การอนามัยโลก พ.ศ. ๒๕๓๙ พบว่าการดื่มสุราและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุ นำของความพิการในชาย และเป็นสาเหตุ ๑ ใน ๑๐ สำหรับความพิการของผู้หญิงในประเทศพัฒนาแล้ว, และยังพบว่าเป็นปัญหาสำคัญอันดับ ๔ สำหรับความพิการในประเทศกำลังพัฒนา สาเหตุจากภาวะชัก, พัลตตกหกล้ม, อุบัติเหตุจากรถ, โรคทางหายใจเรื้อรัง และภาวะกระดูกเสื่อม^(๑), ซึ่งการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุการตายและความพิการทั่วโลกประมาณร้อยละ ๔ สูงกว่าการเสพติดสารถึง ๕ เท่า. ในประเทศไทย แนวโน้มการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นจากปริมาณสพ ๒๔.๘ ลิตรต่อปีใน พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็น ๑๑.๖ ลิตรต่อปีใน พ.ศ. ๒๕๔๔, สูงเป็นอันดับ ๕ ของโลกรองจากประเทศโปรตุเกส, ไอร์แลนด์, บาฮามาส และสาธารณรัฐเชค. สำนักงานสถิติแห่งชาติรายงานการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพคนไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ ในกลุ่มประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ๔๗ ล้านคน พบผู้ดื่มสุรา ๑๕.๓ ล้านคน (ร้อยละ ๓๒.๗) และเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของประชากรในช่วง พ.ศ. ๒๕๓๙ - ๒๕๔๔ พบว่า มีผู้ดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มจาก ๑๓.๗ ล้านคน (ร้อยละ ๓๑.๖) ใน พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็น ๑๕.๓ ล้านคน (ร้อยละ ๓๒.๗) ใน พ.ศ. ๒๕๔๔ คือเพิ่มขึ้นประมาณ ๑.๖ ล้านคน. นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มวัยทำงานอายุ ๒๕ - ๒๙ ปี เป็นกลุ่มที่มีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงสุด ร้อยละ ๓๙.๓, รองลงมาเป็นกลุ่มเยาวชน อายุ ๑๕ - ๒๔ ปี ร้อยละ ๒๑.๖. สาเหตุของการดื่มสุราพบว่ามาจากการเข้าสังคมร้อยละ ๔๓.๘, รองลงมาคือตามอย่างเพื่อนหรือเพื่อนชวนดื่มร้อยละ ๓๒.๘, และทดลองดื่มร้อยละ ๑๕.๙. สำหรับอายุที่เริ่มดื่มสุราพบผู้ดื่มอายุต่ำกว่า ๑๐ ปี มาจากความต้องการทดลองดื่มร้อยละ ๔๐.๙ และตามอย่างเพื่อนหรือเพื่อนชวนให้ดื่มร้อยละ ๓๙.๔. ส่วนผู้ที่เริ่มดื่มเมื่ออายุ ๒๐ ปีขึ้นไปพบมากกว่าร้อยละ ๔๐ มีสาเหตุมาจากการเข้าสังคม^(๒).

ผลจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ นอกจากจะก่อ

ให้เกิดโทษทั้งต่อสุขภาพของผู้ดื่มอย่างมากแล้วยังก่อให้เกิดโทษทางด้านเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งประเทศชาติด้วย. การดื่มจะก่ออันตรายต่ออวัยวะทุกส่วนของร่างกาย และมีพิษโดยตรงต่อสมองและหัวใจ. ทุกครั้งที่ดื่มสุราและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จะมีการทำลายเซลล์ประสาทในสมองทุกครั้ง. ยิ่งดื่มมากและบ่อยเพียงไร อันตรายยิ่งเพิ่มมากขึ้นและนำไปสู่โรคพิษสุราเรื้อรัง, โรคมะเร็งตับ, โรคมะเร็งหลอดอาหารและกระเพาะอาหาร, โรคจิตประสาท ฯลฯ^(๓). ปัญหาด้านโรคเอดส์ไอวีที่แพร่กระจายอยู่ในขณะนี้เกิดจากผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ทำให้วัยรุ่นเกิดความกล้ามากขึ้น กล้าที่จะไปเที่ยวหญิงโสเภณี^(๔) มีเพศสัมพันธ์โดยขาดการป้องกัน. การมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการที่ขาดการดูแลตนเองที่ดีพอ อาจเกิดผลร้ายที่คาดไม่ถึงตามมา นั่นก็คือการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะโรคเอดส์ไอวี^(๕). นอกจากนี้การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ยังทำให้เกิดความคึกคะนอง ความละอายลดลง ขาดสติ อีกทั้งยังพบว่าเมื่อวัยรุ่นมีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แล้วมีการทะเลาะวิวาทกันเอง และอาจก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม. จากผลการวิจัยของอัปสร เตียวตระกูลวัฒนา^(๖) พบว่าพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเล่นการพนัน, การสูบบุหรี่, จำนวนของ, หนี้เรียน และการถูกจับกุม, ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้นำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมและปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมา. เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ยังก่อให้เกิดอุบัติเหตุเพราะควบคุมสติไม่ได้ โดยจะเห็นได้จากอัตราการเสียชีวิตและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุใน พ.ศ. ๒๕๔๕ มีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ๑๓,๒๙๐ คน, บาดเจ็บถึงขั้นทุพพลภาพมากกว่า ๒๗๐,๐๐๐ คน, ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ๔๕๒,๓๔๘ คน เผลี้ยวหัวโหม่งละ ๑๐๙ คน มีความสูญเสียที่เกิดขึ้นทางเศรษฐกิจรวมทั้งสิ้น ๑๑๓,๙๔๐ ล้านบาท และพบว่าสาเหตุของอุบัติเหตุจากรถมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของการเกิดอุบัติเหตุจากรถมาจากการดื่มสุราและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่^(๗).

ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกบุรี. ทั้งนี้เพราะนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค

กาญจนบุรีส่วนใหญ่จะมาจากส่วนต่าง ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรี จึงพักอาศัยอยู่ตามบ้านเช่าในตัวเมือง และเป็นวัยอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตและเป็นช่วงที่กำลังสร้างคุณภาพชีวิตให้กับตนเองและประเทศชาติ. เมื่อเกิดผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ตามมามากมายจะส่งผลกระทบต่อความเสียหายทั้งด้านเศรษฐกิจของประเทศและทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกำลังของประเทศชาติ. ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสาเหตุที่เป็นปัจจัยสำคัญของพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยหวังผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะสามารถอำนวยความสะดวกให้ทางสถานศึกษาต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลได้ตรงประเด็นและเกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้นักเรียน นักศึกษาในวัยนี้เติบโตไปพร้อมกับคุณภาพชีวิต เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไปในอนาคต.

ระเบียบวิธีศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา. ประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกาญจนบุรีกำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน ๒,๕๓๗ คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบ่งชั้นตามสัดส่วนประชากร, จำแนกตามแผนก และระดับการศึกษา ได้ตัวอย่างจำนวน ๓๔๖ คน.

แบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลได้ปรับจากแบบสอบถามของประนอม กาญจนวนิชย์^(๘) ที่ใช้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตสุพรรณบุรี. ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ใช้การทดสอบที, การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้ามาสมการ (stepwise multiple regression analysis) เพื่อหาตัวแปรอิสระที่สามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์.

ผลการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยครั้งนี้เป็นชายร้อยละ ๙๗.๗๐, มีการศึกษาระดับปวช. ร้อยละ ๗๓.๑๐, มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับ ๒-๓ ร้อยละ ๖๐.๑๐, ได้รับความรู้ถ่ายทอดเดือนเพียงพอสำหรับใช้จ่ายร้อยละ ๖๖.๒๐, บิดามารดาอยู่ร่วมกันร้อยละ ๘๐.๖๐, ในขณะที่ศึกษาอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ ๗๒, และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัวนาน ๆ ครั้งร้อยละ ๓๗.๕๐. เมื่อพิจารณาปัจจัยเกี่ยวข้องกับการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า

๑. การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง. ส่วนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก.

เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่านักศึกษาที่มีการศึกษาระดับปวช. ๒๕๓ คน มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (ค่าเฉลี่ย ๒.๘๔ ± ๐.๔๓) สูงกว่านักศึกษาปวส. ๙๓ คน (ค่าเฉลี่ย ๒.๗๐ ± ๐.๓๔) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่าที่ ๓.๒๘ , ค่าที่ < ๐.๐๕).

เมื่อพิจารณาจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับ ๒-๓ มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับต่ำกว่า ๒.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ . (ตารางที่ ๑).

เมื่อพิจารณาจำแนกตามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัว พบว่านักศึกษาที่บุคคลในครอบครัวไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาที่บุคคลในครอบครัวดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นประจำ และดื่มนาน ๆ ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังแสดงตารางที่ ๒.

พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อจำแนกตามค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน, สถานภาพสมรสของบิดามารดา และลักษณะที่พักอาศัยในขณะที่ศึกษาไม่พบความแตกต่างสำคัญโดยนัยสถิติ.

ตารางที่ ๑ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาเป็นรายคู่ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้วยวิธีของเซฟเฟ

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	< ๒.๐๐ ($\bar{X} = ๒.๖๕๔๘$)	> ๓.๐๐ ($\bar{X} = ๒.๘๒๐๓$)	๒.๐๐-๓.๐๐ ($\bar{X} = ๒.๘๒๕๗$)
คะแนนเฉลี่ย < ๒ ค่าเฉลี่ย = ๒.๖๕๔๘	-		
คะแนนเฉลี่ย > ๓ ค่าเฉลี่ย = ๒.๘๒๐๓	.๑๖๕๖	-	
คะแนนเฉลี่ย ๒-๓ ค่าเฉลี่ย = ๒.๘๒๕๗	.๑๗๑๐*	.๐๐๕๔	-

*ค่าที่ < .๐๕

ตารางที่ ๒ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาเป็นรายคู่ จำแนกตามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่แอลกอฮอล์ของบุคคลในครอบครัว ด้วยวิธีของเซฟเฟ

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัว	ดื่มประจำ ($\bar{X}=๒.๖๕๕๔$)	ดื่มนาน ๆ ครั้ง ($\bar{X}=๒.๗๔๕๐$)	ดื่มบางครั้ง ($\bar{X}=๒.๘๒๓๑$)	ไม่ดื่ม ($\bar{X}=๒.๕๐๐๖$)
ดื่มเป็นประจำ ($\bar{X} = ๒.๖๕๕๔$)	-			
ดื่มนาน ๆ ครั้ง ($\bar{X} = ๒.๗๔๕๐$)	๐.๐๘๕๗	-		
ดื่มบางครั้ง ($\bar{X} = ๒.๘๒๓๑$)	๐.๑๖๓๗	.๐๗๔๑	-	
ไม่ดื่ม ($\bar{X} = ๒.๕๐๐๖$)	.๒๔๑๒*	.๑๕๑๖*	.๐๗๗๕	-

*ค่าที่ < .๐๕

๒. แรงสนับสนุนทางสังคม และความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ (ค่าสัมประสิทธิ์ = ๐.๓๑, และ ๐.๒๖ ตามลำดับ) โดยแรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากที่สุด (ค่าสัมประสิทธิ์ = ๐.๓๑) ดังตารางที่ ๓.

และจากตัวแปรทั้งหมดนี้ กล่าวคือ แรงสนับสนุนทางสังคม (X_3) และความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (X_2) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ได้ร้อยละ ๑๑.๓ และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้ามาสมการมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังแสดงในตารางที่ ๔.

ตารางที่ ๓ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้สึกรู้สึกคุณค่าในตนเอง (X_1) ความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (X_2) แรงสนับสนุนทางสังคม (X_3) กับพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Y)

ตัวแปร	Y	X_1	X_2	X_3
Y	-			
X_1	.๐๘๖	-		
X_2	.๒๖๕**	.๓๔๖**	-	
X_3	.๓๑๓**	.๓๑๘**	.๕๑๑**	-

*ค่าที่ < .๐๑

วิจารณ์

๑. ระดับความรู้สึกรู้สึกคุณค่าในตนเองของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = ๓.๕๗). เมื่อพิจารณาเป็นราย

ตารางที่ ๔ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (X_1), ความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (X_2), และแรงสนับสนุนทางสังคม (X_3) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่น่าเข้าสมการ

ลำดับที่ของตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ	R	R ²	adj R ²	R ² change	b	บีต้า	ค่าที
แรงสนับสนุนทางสังคม (X_3)	.๓๑๓	.๐๕๘	.๐๕๖	.๐๕๘	.๒๖๓	.๒๔๑	๔.๐๗๐*
ความตระหนักถึงผลของการดื่ม (X_2)	.๓๓๖	.๑๑๓	.๑๐๘	.๐๑๕	.๐๕๗	.๑๔๒	๒.๔๐๔*
ตัวคงที่ (a) = ๑.๕๔๘	ความผิดพลาดมาตรฐาน = .๓๘๔๖					ค่าเอฟ = ๒๑.๘๗๓*	

*ค่าที < .๐๕

ข้อพบว่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในข้อคำถาม “ฉันเป็นความหวังของพ่อและแม่” (ค่าเฉลี่ย = ๔.๑๖), และคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในข้อคำถาม “ฉันรู้สึกเหมือนเป็นส่วนเกินของบ้าน” (ค่าเฉลี่ย = ๒.๐๕) แสดงว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและมีความภาคภูมิใจในตนเองเนื่องจากการที่นักศึกษารับรู้ว่าคุณค่า, มีความสำคัญ, มีความสามารถยอมรับตนเอง นักศึกษาได้รับการยอมรับจากบิดามารดา ครูอาจารย์ และจากเพื่อน.

๒. ระดับความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = ๓.๘๘) แสดงว่านักศึกษามีความรู้และความให้ความสำคัญต่อผลที่อาจตามของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีการตระหนักมากที่สุด คือ ข้อคำถามที่ว่า การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แล้วขับซึรด เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ (ค่าเฉลี่ย = ๔.๒๒) และข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีการตระหนักน้อยที่สุด คือ ข้อคำถามที่ว่า การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทำให้รู้สึกสบายใจและคลายเครียด (เฉลี่ย = ๓.๓๔) ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง.

๓. ระดับแรงสนับสนุนทางสังคมของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = ๓.๓๔) แสดงว่าการให้การสนับสนุนทางด้านอารมณ์เป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิด

ซึ่งได้แก่ บิดามารดา กลุ่มเพื่อนหรือครูอาจารย์ ที่มีต่อนักเรียนวัยรุ่น ซึ่งแสดงออกในลักษณะผูกพัน การยอมรับ การดูแลเอาใจใส่ และเป็นสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่ม ไม่ใช่คนแปลกหน้า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของการพัฒนาการ ต้องมีการปรับตัวก่อนทั้งต่อตนเอง และต่อสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรได้รับความรัก ความเข้าใจจากผู้ใกล้ชิด แต่ถ้าผู้ใกล้ชิดไม่เข้าใจ ไม่ให้ความสนใจเฉยเมย ก็จะทำให้เกิดปัญหาทางสุขภาพจิตได้^(๑).

๔. ระดับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = ๒.๘๐) อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างกำลังอยู่ในช่วงของวัยรุ่นทั้งวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งโดยปกติของวัยรุ่นมักจะต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มและจะมีพฤติกรรมการเลียนแบบจากกลุ่มเพื่อน โดยไม่ได้คำนึงถึงโทษภัยหรือความปลอดภัยใด ๆ ทั้งสิ้น. การที่พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษายังไม่อยู่ในระดับสูงนั้นเนื่องจากนักศึกษามักจะมองผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องไกลตัว คิดว่าสามารถควบคุมตนเองได้ จึงยังไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เท่าที่ควร.

๕. ความแตกต่างของพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่านัก

ศึกษาที่มีระดับการศึกษาระดับปวช. มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาในระดับปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕ (ค่าเฉลี่ย=๒.๘๔ และ ๒.๖๙ ตามลำดับ) สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิพย์ มาศงามเมือง และคณะ^(๑๐) ที่ศึกษาสาเหตุและการป้องกันการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนไทย พบว่านักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน.

๖. ความแตกต่างของพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับ ๒.๐๐-๓.๐๐ มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับต่ำกว่า ๒.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า $F < ๐.๐๕$) สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิพย์ มาศงามเมือง และคณะ^(๑๐) ที่ศึกษาสาเหตุและการป้องกันการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ต่างกัน.

๗. ความแตกต่างของพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จำแนกตามค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน พบว่านักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายในขณะศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ต่างกัน สอดคล้องกับประจักษ์ โพธิอาคน^(๑๑) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับขณะศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน.

๘. ความแตกต่างของพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา พบว่านักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกันมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล^(๑๒) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร.

๙. ความแตกต่างของพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามลักษณะที่พักอาศัยในขณะศึกษา พบว่านักศึกษาที่มีที่อยู่อาศัยขณะศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล^(๑๒) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร.

๑๐. ความแตกต่างของพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของบุคคลในครอบครัว พบว่า นักศึกษาที่บุคคลในครอบครัวไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ค่าเฉลี่ย=๒.๙๐) มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์สูงกว่านักศึกษาที่บุคคลในครอบครัวดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นประจำ และดื่มนาน ๆ ครั้ง (ค่าเฉลี่ย = ๒.๖๖ และ ๒.๗๔ ตามลำดับ) สอดคล้องกับการศึกษาของรุ่งทิพย์ มาศงามเมือง และคณะ^(๑๐) ที่ศึกษาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร.

๑๑. ตัวแปร ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง, ความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และแรงสนับสนุนทางสังคม ที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษา พบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมและความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ได้ร้อยละ ๑๑.๓.

แรงสนับสนุนทางสังคม เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการเป็นลำดับที่ ๑ ซึ่งแรงสนับสนุนทางสังคมจะส่งเสริมการเจริญเติบโตและการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย เป็นการเพิ่มคุณค่าของตนเองทำให้อารมณ์มั่นคงและมีความสุขในชีวิต, ลดความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตเป็นการดำรงชีวิตไว้ซึ่งสุขภาพ มีการป้องกัน ยืนยัน รับรอง หรือทำให้เกิดความมั่นใจและคาดการณ์กระทำนั้นว่าเป็นที่ต้องการของสังคม และแรงสนับสนุนทางสังคมเป็นกันชนหรือเบาะรองรับเหตุการณ์ที่เป็นวิกฤติในชีวิตโดยมีอิทธิพลต่อการแปลเหตุการณ์และการตอบรับทางอารมณ์ของบุคคลที่ทำให้บุคคล

มีการปรับตัวได้ดี จึงช่วยลดการเจ็บป่วยซึ่งเป็นการป้องกันโรค^(๑๓). จากการศึกษพบว่าแรงสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า $P < 0.001$; ค่าสัมประสิทธิ์ $r = 0.313$) แสดงว่าผู้ที่มีแรงสนับสนุนทางสังคมย่อมมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพิศ สุขวิฑูรย์^(๑๔) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย.

ความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการเป็นลำดับที่ ๒ อธิบายได้ว่านักศึกษามีการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวดังกล่าว ในชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพในการกระทำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ โดยมีการประเมินทางเลือก และผลจากการตัดสินใจเลือกทางนั้น ๆ จะมีผลต่อสุขภาพของบุคคลนั้น. ความสามารถในการเข้าใจตนเอง รู้ว่าตนเองกำลังคิดอะไร รู้สึกอย่างไร และกำลังทำอะไรกับตนเองและผู้อื่นรวมทั้งสามารถที่จะประเมินสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองได้^(๑๕). จากผลการศึกษาที่พบว่าความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์กับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า $P < 0.001$, ค่าสัมประสิทธิ์ $r = 0.265$) หมายถึงว่าถ้านักศึกษามีความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สูงก็มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และเห็นด้วยอย่างมากต่อผลกระทบที่ตามมาของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกิจ โพธิ์อาศน์^(๑๖) ที่ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

กิตติกรรมประกาศ

นายแพทย์บุญนำ ชัยวิสุทธิ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี ได้สนับสนุนให้ดำเนินการและอำนวยความสะดวก

สะดวกในการวิจัยนี้. คุณสาธิตา วรทัญ นักวิชาการสาธารณสุข หัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนวิชาการได้ให้คำแนะนำการทำวิจัย. ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคกาญจนบุรีที่อำนวยความสะดวก และอาจารย์ทุกท่านกรุณาให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้.

เอกสารอ้างอิง

1. ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ถักขมา เต็มศิริกุลชัย, ภรณ์ วัฒนสมบุรณ์, ณัฐกมล ชาญสาธิตพร. การศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนไทย. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล; ๒๕๕๒.
2. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างสุขภาพ (สสส.). โครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ [ออนไลน์]. ๒๕๕๑. [๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑] <http://www.stopdrink.com/aboutus.html>
3. คณะกรรมการประสานงานองค์กรเอกชนเพื่อการสาธารณสุขมูลฐาน. เหล้า: ปัญหาที่ยังไม่มีทางออก. จุลสารจากศูนย์ข้อมูล คปอศ. ๒๕๓๔: ๕-๑๒.
4. ทวีศักดิ์ นพเกษร. พฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของชายหนุ่มในจังหวัดพะเยา. กรุงเทพมหานคร: สภาวิชาชีพไทย; ๒๕๓๖.
5. ศิริขวัญ ดวงดาวประกาย. ประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมป้องกันการดื่มสุราของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; ๒๕๕๓.
6. อัปสร เตยตระกูลวัฒนา. ทักษะชีวิตที่มีต่อยาเสพติดและปรกติเชิงอัตนัยของนักศึกษาวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; ๒๕๒๒.
7. กระทรวงสาธารณสุข สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. สถิติอัตราการเสียชีวิตและบาดเจ็บของอุบัติเหตุในปี ๒๕๔๖. ม.ป.ท.; ๒๕๔๗. (อัดสำเนา)
8. ประนอม กาญจนวนิชย์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร; ๒๕๔๘.
9. อินทรา ปัทมินทร. ความเครียด แรงสนับสนุนทางสังคมและภาวะสุขภาพจิตของนักเรียนไทยในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ. วารสารจิตวิทยาคลินิก ๒๕๔๑;๒๕:๓๖-๔๗.
10. รุ่งทิพย์ มาศงามเมือง, อารีย์ มาศงามเมือง, ประศาสน์ เจริญใจ, ยุพา เกิดพิชน์, ปิยะรัตน์ บุตราภรณ์, สุวัฒน์ ศรีสรณ์. การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนไทย : สาเหตุและการป้องกัน. คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล; ๒๕๕๑.
11. ประกิจ โพธิ์อาศน์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๑.

๑๒. กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๒.

๑๓. ดวงเดือน มูลประดับ. แรงสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๑.

๑๔. สมพิศ สุขวิฑูรย์. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ; ๒๕๔๐.